

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobkyně: **E. U.**, zast. JUDr. Otto Wallachem, advokátem, se sídlem Třinec, 1. máje 493, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 4. 2006, č. j. 41 Cad 4/2006 - 62,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí proti napadenému rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajského soudu“) ze dne 5. 4. 2006, č. j. 41 Cad 4/2006 - 62, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 11. 2003, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatelky o přiznání plného invalidního důchodu. Napadeným rozsudkem rozhodl krajský soud znovu poté, co byl jeho předchozí rozsudek v posuzované věci ze dne 19. 5. 2004, č. j. 41 Cad 4/2006 - 21, zrušen v důsledku podané kasační stížnosti, které Nejvyšší správní soud vyhověl rozsudkem ze dne 30. 11. 2005, sp. zn. 4 Ads 38/2004, když předchozí rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k doplnění dokazování.

Napadeným rozsudkem rozhodl krajský soud ve věci opětovně, přičemž shledal žalobu nedůvodnou. Krajský soud v odůvodnění tohoto rozsudku zopakoval podstatná fakta zjištěná dokazováním z předchozího řízení a dále se soustředil na odůvodnění svého dalšího postupu po zrušení původního rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 41 Cad 4/2006 - 21, Nejvyšším

správním soudem. Krajský soud v souladu s odůvodněním kasačního rozsudku Nejvyššího správního soudu a závazným pokynem v něm vyjádřeným požádal Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště Brno (dále jen „PK MPSV“) o vypracování doplňujícího posudku, v němž zaujme stanovisko ke skutečnostem, které uvádí ve svém rozsudku Nejvyšší správní soud v Brně. PK MPSV, která jednala dne 8. 2. 2006 ve stejném složení jako dne 14. 4. 2004 (datum jednání PK MPSV o posouzení zdravotního stavu stěžovatelky pro účely předchozího řízení před soudem), uvedla, že znovu prostudovala podkladovou dokumentaci, dále spis krajského soudu včetně žaloby a rozhodnutí ČSSZ Praha, spis Okresní správy sociálního zabezpečení v Prachaticích (dále jen „OSSZ v Prachaticích“), spisovou dokumentaci PK MPSV a zdravotní dokumentaci s lékařskými nálezy doloženými k současnému řízení. K věci pak uvedla, že od r. 1995 se v ČR míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v procentech posuzuje podle přílohy č. 2 k vyhl.č. 285/1995 Sb. v platném znění. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla u stěžovatelky stanovena podle rozsahu anatomického a funkčního postižení páteře a z toho vyplývajícího omezení výkonnosti a pohyblivosti. Významnost postižení výdělečné schopnosti byla určena rozsahem a lokalizací postižení, jeho časovým průběhem a charakterem a rozsahem strukturálních změn, omezením pohyblivosti, neurologickou symptomatologií, a zejména přítomnost senzitivní a motorické léze, svalové slabosti, paréz a atrofií. PK MPSV konstatovala, že u stěžovatelky jsou přítomny degenerativní změny na krční páteři a hernie disku s kompresí míchy. Tomu odpovídá také EMG vyšetření, které potvrdilo motorické postižení kořene C6 vpravo. Objektivní neurologický nález byl označen jako chudý. Nález na horních končetinách je v normě, nejsou popisovány parézy ani atrofie, stoj a chůze v normě. Z toho se dá dle PK MPSV usuzovat, že dolní končetiny jsou také bez paréz (poruchy hybnosti) či závažných svalových atrofií. Je popsána omezená hybnost krční páteře lehkého stupně - omezená jen terminálně. Nález na páteři je příčinou udávaných potíží - bolesti hlavy, bolesti krční páteře, závratě a parestzie rukou. V rehabilitačním nálezu v dokumentaci je hybnost hrudní a bederní páteře přiměřená, bez paravert a spazmů. Z doložené dokumentace vyplývá, že se jedná o postižení jednoho úseku. Dle časového průběhu se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, trvá déle než jeden rok. Dále bylo v posudku uvedeno, že PK MPSV neshledala trvalé těžké postižení funkce více úseků páteře s těžkou statickodynamickou insuficiencí, výraznou poruchou svalového korzetu a podstatným snížením celkové výkonnosti organismu, hodnotila tedy postižení stěžovatelky s ohledem na výsledek pomocných vyšetření jako středně těžké postižení jednoho úseku páteře, recidivující silnější projevy nervového a svalového dráždění prokázané EMG vyšetřením (radikulopathie C6), středně těžkou statickodynamickou insuficiencí. U posuzované nebyly popisovány závažné parézy, výrazné svalové atrofie či poruchy funkce svěřačů. PK MPSV se ve svém posudkovém zhodnocení a závěru zabývala rozsahem a stupněm omezení funkce různých orgánů a systémů v důsledku různých zdravotních postižení. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stanovila postižení krční páteře. U posuzované nebylo dokumentováno závažné postižení jiného systému, které by podstatněji snižovalo výkonnost organismu. Funkční postižení organismu bylo kvalifikováno jako nejvýše středního stupně, nejsou popisovány symptomy, které by svědčily pro těžké funkční postižení organismu. V „zápisnici o rokování“ z 20.11.2002 posudkový lékař vycházel ze stejných odborných nálezů. V posudkovém závěru bylo uvedeno, že problémy trvají, zdravotní stav se nezlepšil a projevuje se nadále jako závažná cervikální radikulopathie a EMG a MEP vyšetřením potvrzená i myelopathie. Trvalé bolesti hlavy spojené s těžkou poruchou hybnosti krční páteře nedovolují stěžovatelce vykonávat soustavné zaměstnání. PK MPSV pak uvedla, že posuzování ve Slovenské republice vychází ze zák.č. 100/1988 Z. z. ve znění zák. č. 194/1994 Z.z. a zák.č. 107/1999 Z.z. Při posuzování se vycházelo pravděpodobně z odlišných posudkových kritérií než v ČR.

Posudek slovenské Posudkové komisie sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, pobočka Zvolen (dále jen „PKSZ Sociální pojišťovny Zvolen“) jen konstatuje dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a uvádí, že posuzovaná je neschopna vykonávat jakékoliv soustavné zaměstnání, bez bližšího funkčního zhodnocení rozsahu a stupně omezení funkce páteře. V roce 1996 (před 10 lety) neurochirurgické oddělení Nemocnice v Banské Bystrici uvažovalo o operaci, která ale provedena nebyla pravděpodobně, protože při dalším došetření se indikace nepotvrdila. U posuzované také nedocházelo k podstatným změnám ve zdravotním stavu. Byla shledána objektivně krční páteř s mírným blokem, více doprava, subjektivní potíže také stejné - bolesti krční páteře, závratě, oslabení dolních končetin a parestzie horních končetin. V r. 1998 dle posudkového závěru ve Slovenské republice se zdravotní stav posuzované zhoršoval, progresse nastala pravděpodobně na podkladě útlaku míchy způsobující závratě, objevila se neschopnost se soustředit atd. PK MPSV uvedla, že dle citovaného posudku slovenské PKSZ Sociální pojišťovny Zvolen byla stěžovatelka slovenskou posudkovou komisí uznána plně invalidní při stále stejném objektivním nálezu. PK MPSV vyjádřila přesvědčení, že závratě a další neurologické příznaky nejsou závažná výpadková neurologická symptomatologie, která by vedla k plné invalidizaci. V r. 1999 psychologické vyšetření nepotvrdilo organickou poruchu paměti. Proto PK MPSV trvala na svém posudkovém zhodnocení a závěru ze dne 14. 4. 2004.

K jednání, které bylo nařízeno po vypracování tohoto posudku u krajského soudu na den 5. 4. 2006, se stěžovatelka ani její právní zástupce nedostavili, omluvili se a v této omluvě zástupce stěžovatelky uvedl, že posudková komise se v posudku dostatečně nevypořádala s námitkami obsaženými v kasační stížnosti, a proto navrhoval, aby ve věci byl vyžádán znalecký posudek znalcem z oboru zdravotnictví, specializace posudkové lékařství. Tento navrhovaný důkaz nebyl krajským soudem proveden, neboť ho krajský soud pokládal za zcela nadbytečný, a to z toho důvodu, že posudek, který vypracovala PK MPSV dne 8. 2. 2006 jako doplněk ke svému posudku ze 14. 4. 2004, pokládá za správný, přičemž požadavek úplnosti a přesvědčivosti posudku splněn byl, neboť posudková komise v doplňujícím posudku se vypořádala z hlediska medicínského i posudkového s odlišnými závěry PK MPSV a slovenského posudkového orgánu, když zdůraznila, že se zabývala podrobně rozsahem a stupněm omezení funkce různých orgánů a systémů v důsledku různých zdravotních postižení. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stanovila postižení krční páteře, k funkčnímu postižení se podrobně vyjádřila v posudku ze 14. 4. 2004, kde uvedla, že funkční postižení organismu je nejvýše středního stupně, nejsou popisovány symptomy, které by svědčily pro těžké funkční postižení organismu. Dále uvedla, že PK MPSV i slovenský posudkový orgán, který hodnotil zdravotní stav stěžovatelky, vycházel ze stejných odborných nálezů, a pokud dospěl k rozdílným závěrům, je to dáno tím, že posuzování invalidity ve Slovenské republice vychází z jiných zákonných ustanovení než v České republice. Krajský soud na základě těchto skutečností žalobu stěžovatelky opětovně zamítl, přičemž vyjádřil přesvědčení, že byl zjištěn náležitě skutkový stav věci a posudkový závěr PK MPSV je tak dle názoru krajského soudu správný.

V **kasační stížnosti** proti tomuto rozsudku stěžovatelka uvádí, že krajský soud shodně jako ve svém dřívějším rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 41 Cad 4/2004 - 21, dospěl opětovně k závěru, že zdravotní stav posouzený PK MPSV nesplňuje kritéria plné invalidity, nýbrž pouze invalidity částečné podle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Předně stěžovatelka uvádí, že se krajský soud dopustil formální chyby při citaci vyhl. č. 284/1995 Sb., přílohy č. 2, kterou se provádí zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, když ji chybně označil jako vyhl. č. 285/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Z tohoto nedostatku

odůvodnění stěžovatelka dovozuje oprávněnost stížnostního důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. – tedy nezákonnosti rozhodnutí soudu. Stěžovatelka dále uvedla, že posudek PK MPSV musí v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu splňovat kritéria přesvědčivosti a úplnosti. Z posudku musí být dle stěžovatelky zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotní dokumentace a po přihlédnutí ke všem obtížím občanem uváděným, aby tak nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti stanovené klinické diagnózy. PK MPSV označila za rozhodující zdravotní postižení stěžovatelky degenerativní změny na krční páteři a hernie disku s kompresí míchy. V posudku je popsána omezená hybnost krční páteře lehkého stupně – omezená jen terminálně. Nález na páteři je příčinou udávaných potíží – bolestí hlavy, bolesti krční páteře, závratě a parestezie rukou. Stěžovatelka je přesvědčena o tom, že PK MPSV měla v posudku kromě vyjádření rozsahu ztráty schopnosti soustavné výdělečné činnosti odpovídající základnímu zdravotnímu postižení v procentech uvážit i možné zvýšení této základní výměry v případě působení více příčin dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu ve smyslu ustanovení § 6 odst. 4 vyhl. č. 284/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Z toho stěžovatelka dovozuje, že postupem krajského soudu došlo k porušení základních zásad řízení před správními soudy tím, že krajský soud rozhodl ve věci na základě písemností, které pro svůj časový odstup od doby rozhodování soudu nejsou objektivním důkazem o jejím zdravotním stavu. Hlavním bodem její kasační stížnosti je však stížnostní důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy důvod spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Nejvyšší správní soud má za to, že pro komplexní pohled na věc je třeba i z hlediska uplatněné kasační námitky stručně zrekapitulovat relevantní skutkové okolnosti dle spisové dokumentace. Předně Nejvyšší správní soud poznamenává, že otázka charakteru posouzení zdravotního stavu stěžovatelky se zřetelem na pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl předmětem přezkoumávání ve správním soudnictví již několikrát. Na základě žaloby ze dne 28. 9. 1998 proti rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti o přiznání plného invalidního důchodu ze dne 27. 8. 1998 rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 3. 4. 2000, č. j. 33 Ca 40/99 – 33, o potvrzení napadeného rozhodnutí žalované, neboť posudek PK MPSV stanovil míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu posudkově významného onemocnění krční páteře pouze na 50 %. Tento rozsudek byl zrušen na základě usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 31. 10. 2000, č. j. 2 Cao 162/2000 – 44, v němž Vrchní soud v Olomouci konstatoval, že se neztotožňuje s odůvodněním posudkového hodnocení stěžovatelky, a uložil krajskému soudu, aby si vyžádal doplňující rozsudek, v němž by byl více objasněn rozdíl mezi hodnocením zdravotního stavu stěžovatelky českými a slovenskými posudkovými orgány. Krajský soud na základě doplňujícího posudku PK MPSV ze dne 9. 1. 2001 setrval na původním závěru, že stěžovatelka není plně invalidní, a rozsudkem ze dne 25. 3. 2001, č. j. 33 Ca 40/99 – 54, její žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku poukázal na závěr PK MPSV, že přiznání plné invalidity stěžovatelce při jednání PKSZ Sociální pojišťovny Zvolen dne 23. 4. 1998 byl posudkový omyl. Na základě podaného odvolání stěžovatelky byl tento rozsudek opětovně přezkoumán Vrchním soudem v Olomouci, který rozsudkem ze dne 14. 5. 2002, č. j. 2 Cao 355/2001 – 71, odvolání zamítl a rozsudek krajského soudu potvrdil, přičemž zdůraznil, že PK MPSV dostatečně přesvědčivě odůvodnila své posudkové hodnocení zdravotního stavu stěžovatelky a vypořádala se i se zdůvodněním rozdílného hodnocení slovenskými posudkovými lékaři PKSZ Sociální pojišťovny Zvolen.

Z hlediska anamnézy pracovní Nejvyšší správní soud zjistil z obsahu spisu, že stěžovatelka je vyučena servírkou, pracovala u různých zaměstnavatelů v tomto oboru, nebo jako kuchařka, naposledy byla zaměstnána u ONV Prachatice do roku 1990. Poté strávila tři roky na mateřské dovolené, od roku 1997 je nezaměstnaná – vedena jako uchazečka o zaměstnání v evidenci ÚP Zvolen. Od 15. 1. 1997 jí byl přiznán částečný invalidní důchod ve Slovenské republice a od 1. 3. 1998 tamtéž jí byl přiznán plný invalidní důchod. Plně invalidní byla uznána opakovaně PKSZ Sociální pojišťovny Zvolen, a to podle § 29 odst. 3 písm. a) zákona č. 100/1988 Z.z., ve znění zákona č. 194/1994 Z.z. a zákona č. 107/1999 Z.z., neboť pro trvalé bolesti hlavy spojené s těžkou poruchou hybnosti krční páteře s předpokladem už jen operačního zákroku, není schopna vykonávat jakékoliv soustavné zaměstnání, což je dle citovaného slovenského zákona o sociálním zabezpečení jedno z kritérií plné invalidity.

Stěžovatelka dle záznamu o jednání OSSZ v Prachaticích ze dne 4. 8. 2003 podala k datu 29. 4. 2003 znovu žádost o přiznání plného invalidního důchodu. Rozhodnutím žalované ze dne 4. 11. 2003, č. j. X, byla tato žádost zamítnuta, s odůvodněním, že podle posudku lékaře OSSZ v Prachaticích ze dne 4. 8. 2003 poklesla schopnost soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky „pouze“ o 50 %. V označeném posudku bylo přitom uvedeno, že při posuzování zdravotního stavu stěžovatelky měl lékař OSSZ též posudek PKSZ Sociální pojišťovny Zvolen ze dne 20. 11. 2002 a též předchozí posudky téhož orgánu, jimiž byla stěžovatelka uznána plně invalidní. Lékař OSSZ v Prachaticích uzavřel, že u stěžovatelky se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který je uveden v kap. XV, odd. F, pol. 2, písm. d) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., při němž míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti činí 50 %. Z toho dovodil posudkový závěr, že stěžovatelka je i nadále toliko částečně invalidní, a není tak plně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Konstatoval, že u stěžovatelky nejde o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek.

Proti označenému rozhodnutí žalované podala stěžovatelka dne 12. 1. 2004 podání nazvané odvolání (dále posuzované jako „žaloba“), které na výzvu soudu doplnila. Zejména namítala, že Okresní správa sociálního zabezpečení v Prachaticích nezohlednila její skutečný zdravotní stav a nepřihlédla ke skutečnosti, že ve Slovenské republice byla posudkovými orgány uznána plně invalidní.

PK MPSV v posudku ze dne 14. 4. 2004 (vypracovaného bez přítomnosti stěžovatelky), uvedla, že vycházela též ze Zápisnice o rokování č. 406-87-5106/2002, PKSZ Sociální pojišťovny Zvolen ze dne 20. 11. 2002, spisové dokumentace OSSZ v Prachaticích, nálezů MUDr. L. z FN Bratislava ze dne 17. 10. 1996; nálezů MUDr. J. z Nemocnice Lučenec ze dne 11. 6. 1996; nálezů MUDr. J. z 8. 11. 1999 a 21. 8. 2002 a EMG nálezů ze dne 2. 11. 1999. V posudkovém hodnocení uvedla následující skutečnosti: Stěžovatelka se dlouhodobě léčí pro bolesti celé páteře, zejména krčního úseku. Dle doložených nálezů na podkladě hernie disku krční páteře s útlakem krční míchy. Toto potvrdilo také EMG vyšetření. Objektivní neurologický náález popisuje omezení hybnosti krční páteře středního stupně, na horních končetinách je náález v normě, stoj a chůze byla shledána v normě. Posudková komise hodnotila vertebrogenní onemocnění u stěžovatelky jako středně těžké postižení jednoho úseku páteře, recidivující silnější projevy nervového a svalového dráždění prokázané EMG vyšetřením, se středně těžkou statickodynamickou insuficiencí. Posudková komise dále uvedla, že hodnotí dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odlišně od lékařky

OSSZ v Prachaticích podle položky, která lépe vystihuje funkční postižení organismu. Nejednalo se totiž dle názoru PK MPSV o trvalé těžké postižení funkce více úseků páteře a výraznou poruchu svalového korzetu s podstatným snížením celkové výkonnosti organismu; zdravotní stav je dlouhodobě stacionární, nedochází ke zhoršování. Lehké snížení sluchu dále dle posouzení PK MPSV nesnižuje podstatněji výkonnost organismu, nosné klouby jsou bez omezení. Ostatní onemocnění uvedená v diagnóze jsou dle názoru PK MPSV uváděna anamnesticky a nesnižují celkovou výkonnost organismu. S odkazem na výše uvedená pak dospěla k závěru, že pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky činí podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. kapitoly XV, oddíl F, položka 2, písm. c) činí 40 %. Doplnila, že samotné vertebrogenní postižení odpovídá zařazení pod písmeno c) a nikoliv d) označené položky, a to na samé dolní hranici daného procentního pásma. Horní hranice téhož pásma byla zvolena s přihlédnutím k ostatním onemocněním a k charakteru předchozí vykonávané činnosti. Pro další zvýšení uvedené hodnoty (podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb.) nebyly shledány objektivní důvody. Stejně tak doplnila, že se zjištěným zdravotním stavem je stěžovatelka schopna vykonávat lehčí dělnické profese dle situace na trhu práce s využitím osvojených pracovních návyků a dovedností. Je schopna se k těmto činnostem „dokvalifikovat“ i zaučit. Není schopna práce nadměrně fyzicky těžké, s přenášením nadlimitních břemen, práce v předklonu, trvale vynucené poloze, v nepříznivých klimatických podmínkách. Soustavnou výdělečnou činnost za předpokladu uvedených omezení může vykonávat bez nebezpečí vážného zhoršení zdravotního stavu, bez zcela mimořádných podmínek. Zdravotní stav jí značně neztěžuje obecné životní podmínky.

Krajský soud v Brně poté rozsudkem ze dne 19. 5. 2004, č. j. 41 Cad 4/2004 – 21, žalobu stěžovatelky zamítl.

Uvedený rozsudek krajského soudu byl zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, sp. zn. 4 Ads 38/2004. V odůvodnění tohoto rozsudku konstatoval Nejvyšší správní soud, že v posudku ponechala PK MPSV zcela bez povšimnutí odlišné hodnocení zdravotního stavu stěžovatelky slovenskými posudkovými orgány, které jej vyhodnotily jako plnou invaliditu. Nejvyšší správní soud uvedl, že si je vědom odlišnosti posudkových kritérií v obou státech, ovšem rozdíl mezi předmětnými posudkovými hodnoceními je natolik výrazný, že není možné, aby zůstal bez posudkového vysvětlení. Z této skutečnosti dovodil Nejvyšší správní soud nutnost doplnit dokazování v řízení před krajským soudem doplňujícím posudkem téže PK MPSV. Nejvyšší správní soud konstatoval, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nebyla zjištěna úplně, což mohlo ovlivnit zákonitost napadeného rozhodnutí, k čemuž měl krajský soud přihlédnout ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Krajský soud v Brně návazně znovu rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 5. 4. 2006, č. j. 41 Cad 4/2006 - 62, žalobu zamítl, a stěžovatelka tento rozsudek napadla nyní projednávanou kasační stížností.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou.

Vzhledem k procesní situaci, kdy Nejvyšší správní soud již dříve citovaným rozsudkem ze dne 30. 11. 2005, sp. zn. 4 Ads 38/2004, zrušil původní rozsudek krajského soudu, přičemž nyní stěžovatelka žádá přezkum nového rozhodnutí tohoto soudu ve věci,

musel Nejvyšší správní soud věc posoudit z hlediska naplnění podmínek přípustnosti kasační stížnosti, uvedených v § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.

Toto ustanovení s. ř. s. výslovně uvádí: „Kasační stížnost je dále nepřípustná proti rozhodnutí, a) jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu...“ Účelem a smyslem tohoto ustanovení je v souladu s předchozí judikaturou zabránit situacím, v nichž by Nejvyšší správní soud musel opakovaně přezkoumávat již jednou přezkoumaná rozhodnutí krajských soudů, pokud se krajský soud při své dalším rozhodování po kasaci svého původního rozhodnutí řídil právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v jeho rozsudku. Toto ustanovení tedy svým rozsahem nedopadá na situace, v nichž Nejvyšší správní soud sice zrušil předchozí rozhodnutí krajského soudu, ovšem z jiného důvodu (zejména procesní povahy), než který je namítán v nové kasační stížnosti.

K výkladu tohoto ustanovení s. ř. s. se vyjádřil i Ústavní soud ČR ve svém nálezu IV. ÚS 136/05 ze dne 8. 6. 2005, v němž výslovně konstatoval, že situace, kdy byl pokyn Nejvyššího správního soudu vyjádřený v jeho rozsudku krajským soudem následován a zároveň v nové kasační stížnosti není namítáno, že krajský soud tento závazný právní názor nerespektoval, ještě neznamená, že by „...cestou aplikace ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. mohl Nejvyšší správní soud další kasační stížnost odmítnout právě s formalistickým poukazem na to, že se krajský soud jeho procesními pokyny řídil, a že tudíž je kasační stížnost nepřípustná. Takový výklad uvedeného ustanovení soudního řádu správního je v příkrém rozporu s jeho smyslem a účelem.“

Nejvyšší správní soud po zvážení relevantních okolností posuzované věci dospěl k závěru, že zde nejsou dány podmínky pro odmítnutí kasační stížnosti a tato je tedy v souladu s ustanoveními § 102 a 104 s. ř. s. přípustná. Je tomu tak především proto, že ve svém prvním kasačním rozsudku poukázal Nejvyšší správní soud především na nedostatečné zjištění skutkového stavu v řízení před krajským soudem, což měl v souladu s odůvodněním tohoto rozsudku krajský soud napravit vyžádáním doplňujícího posudku PK MPSV. Nejvyšší správní soud tedy vytkl krajskému soudu procesní pochybení, jinou vadu, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). Pouze na okraj poukázal na to, že ve spojení s touto vadou lze mít oprávněné pochybnosti o tom, že skutková podstata, o níž žalovaná rozhodovala, měla oporu ve spisech nebo s nimi nebyla v rozporu (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.). Hlavním důvodem zrušení předchozího rozsudku krajského soudu byla tedy nepochybně jiná vada řízení před krajským soudem, nikoliv stěžovatelkou namítaná vada uvedená v citovaném ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Je třeba konstatovat, že krajský soud závazný pokyn Nejvyššího správního soudu k doplnění dokazování beze zbytku následoval a splnil. Stěžovatelka však v nové kasační stížnosti nenamítala, že by krajský soud nerespektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu, avšak opětovně namítla důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jehož posouzení se Nejvyšší správní soud z důvodu shledání jiných důvodů pro zrušení původního rozsudku krajského soudu dostatečně nezabýval. Vzhledem k tomu by bylo odepřením spravedlnosti, pokud by se Nejvyšší správní soud odmítl zabývat posouzením této námitky stěžovatelkou na základě nové kasační stížnosti. Kromě toho Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

K obecnému významu stěžovatelkou uplatněné námitky, ve smyslu důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., Nejvyšší správní soud uvádí, že se jedná za prvé o situaci, v níž došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu. Tak je tomu tehdy, pokud skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Za druhé dopadá tento důvod na situaci, kdy při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadené rozhodnutí zrušit. K této situaci Nejvyšší správní soud uvádí, že intenzita porušení řízení před správním orgánem musí být v přímé souvislosti s následnou nezákonností jeho rozhodnutí. Třetí možnost pokrytá citovaným ustanovením § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. se týká nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

V tomto případě z výše uvedených tří podbodů kasačního důvodu namítaného stěžovatelkou přichází vzhledem ke skutkovým okolnostem případu v úvahu pouze první z nich, tedy přezkoumání toho, zda skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech. Žalovaná rozhodla o zamítnutí žádosti stěžovatelky o přiznání plného invalidního důchodu dne 4. 11. 2003. K tomuto datu je třeba tedy zkoumat, zda měla žalovaná k dispozici dostačující důkazní materiál k prokázání závěru o zdravotním stavu žalované odpovídajícímu pouze částečné invaliditě. Žalovaná se v odůvodnění citovaného rozhodnutí odvolává na posudek OSSZ v Prachaticích ze dne 4. 8. 2003, podle něhož poklesla schopnost soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky „pouze“ o 50 %, a tak nedosáhla hranice 66 %, s níž zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 39 odst. 1 písm. a) spojuje nepříznivý zdravotní stav klasifikovaný jako „plná invalidita“.

Posudek OSSZ v Prachaticích ze dne 4. 8. 2003 byl vypracován dle záznamu o jednání v nepřítomnosti stěžovatelky, která se z jednání omluvila. Posudkový lékař shledal zdravotnickou dokumentaci stěžovatelky jako dostačující pro posouzení jejího zdravotního stavu. Z podkladové dokumentace, která zahrnuje i stěžovatelkou namítané lékařské zprávy slovenských zdravotnických zařízení, zejména pak posudek PKSZ SP Zvolen ze dne 23. 4. 1998, jímž byla stěžovatelka uznána podle slovenských předpisů plně invalidní, je výslovně v posudku citován posudek „*Sociální pojišťovny Zvolen ze dne 20. 11. 2002 a předchozí posudková jednání.*“ Pro posudkové zhodnocení byla jako rozhodující uznána vada spočívající v chronickém C-B syndromu (radiculopatie) s lézí kořene C6 vpravo při prokázané hernii disku C5/6 s kompresí míchy dle MRI, které bylo OSSZ v Prachaticích posudkově zhodnoceno jako degenerativní změna na páteři a ploténkách, s trvalým těžkým postižením funkce více úseků páteře a často recidivujícími silnějšími, dlouhotrvajícími, dráždivými projevy nervů a svalů, jak toto zdravotní postižení definuje příslušné ustanovení vyhl. č. 284/1995 Sb., příl. č. 2, kapitoly XV, oddílu F položky 2, bodu d), s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 50 %. Pro toto posudkové hodnocení hovořilo

i zjištění posudkového lékaře, že u stěžovatelky nejsou popsány známky parézy horních končetin či známky svalových atrofií, které by mohly odůvodňovat vyšší posudkové zhodnocení směrem k podřazení zdravotního stavu stěžovatelky pod bod e) téhož ustanovení citované vyhlášky, s nímž je spojena míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 60 - 80 %.

Ze „zápisnice o rokování“ posudkové komise sociálního zabezpečení ve Zvoleni ze dne 23. 4. 1998, kterýmžto posudkem byl nepříznivý zdravotní stav stěžovatelky přehodnocen na plnou invaliditu dle ustanovení § 29 odst. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Z. z., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že změna posudkového hodnocení byla způsobena především zjištěnou progresí onemocnění stěžovatelky. Posudek výslovně uvádí, že zdravotní stav stěžovatelky „*vyžaduje pravdepodobne urgentný zákrok na vyššom pracovisku, čo aj v tomto období vybavuje a k čomu sa musí rozhodnúť sama. Jej pracovná schopnosť je perspektívne nepriaznivá.*“ Mimo jiné i z těchto důvodů byla tedy pravděpodobně stěžovatelka uznána pro účely slovenského důchodového zabezpečení plně invalidní, neboť dle názoru lékařů perspektivně naplňovala posudkové kritérium citovaného slovenského zákona o sociálním zabezpečení - nebyla schopna vykonávat žádné soustavné zaměstnání. Tentýž posudkový závěr se pak objevuje i v ostatních pozdějších posudcích téže komise ze dne 23. 11. 1999 a 20. 11. 2002. K operativnímu řešení však, jak je z dokumentace zřejmé, nedošlo. Naopak, z lékařských zpráv a posudků obsažených v dokumentaci vyplývá, že zdravotní stav se stabilizoval. Ze záznamů o jednání OSSZ v Prachaticích (ze dne 6. 5. 1997, 27. 3. 1998, 11. 8. 1998, 20. 2. 2002), je zřejmé, že zdravotní stav stěžovatelky byl dlouhodobě a opakovaně posuzován na základě totožných posudkově relevantních zdravotních postižení stěžovatelky jako částečná invalidita s poklesem schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rozmezí 40 - 50 %, tj. buď jako posudkové hodnocení při horní hranici bodu c) položky 2 oddílu F, kapitoly XV příl. č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., anebo podle bodu d) téhož ustanovení příl. č. 2 vyhlášky v kogentně stanovené výši poklesu soustavné výdělečné schopnosti v míře 50 %.

Z dalších posudků, které měla OSSZ v Prachaticích k dispozici, bylo možno usoudit na důvod rozdílu posouzení slovenského nositele pojištění. Především doplňující posudek PK MPSV ze dne 9. 1. 2001, vyhotovený na základě žádosti krajského soudu pro potřeby řízení o žalobě stěžovatelky proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 8. 1998, obsahoval jednoznačné vyjádření PK MPSV, že považuje přiznání plné invalidity při jednání PKSZ SP Zvolen za posudkový omyl. Tento posudkový závěr odůvodnila PK MPSV tak, že výsledky neurologického vyšetření byly stejné, navíc chyběly známky spastické kvadruparézy, postižení periferního motorického neuronu na horních končetinách apod., které by odůvodňovaly změnu posudkového hodnocení. Vyšetření magnetickou resonancí potvrdilo navíc jen impresi durálního vaku, nikoliv však útlak míchy. PK MPSV v tomto posudku setrvala na původním posudku ze dne 13. 4. 1999 s přesvědčením, že zdravotní stav stěžovatelky v té době odpovídal pouze částečné invaliditě.

Nejvyšší správní soud zde považuje za nutné poukázat na dosah uplatněné kasační námitky. V předchozím řízení vedeném u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Ads 38/2004, byla shledána v postupu krajského soudu jiná vada řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.), což krajský soud v dalším řízení napravil. V nyní posuzované věci se Nejvyšší správní soud zabývá pouze přezkumem řízení před žalovanou a oprávněností stěžovatelkou namítaného rozporu skutkového stavu zjištěného žalovanou s materiály obsaženými ve spisu (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.), nikoliv o zjišťování skutkového stavu krajským soudem,

který po doplnění dokazování prostřednictvím doplnění posudku PK MPSV považuje Nejvyšší správní soud za dostatečně prokázaný. OSSZ v Prachaticích evidentně vycházela při posuzování zdravotního stavu stěžovatelky z celé její zdravotní dokumentace, a to především z výsledků odborných vyšetření. Po vyhodnocení spisové dokumentace Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že z pohledu souladu podkladové dokumentace a posouzení zdravotního stavu OSSZ v Prachaticích dne 4. 8. 2003 zde stěžovatelkou namítanou vadu neshledává. Posudek OSSZ v Prachaticích ze dne 4. 8. 2003 je v souladu s podkladovou spisovou dokumentací, a tedy i s lékařskými zprávami slovenských zdravotnických zařízení. Odlišnost je dána pouze v posudkovém závěru, tedy v podřazení skutkového stavu (zdravotního stavu stěžovatelky) pod právní kategorii zdravotního postižení, která nejprůběhavěji odpovídá charakteru nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky. Tento rozdíl v posudkovém závěru pramení z odlišnosti posudkových kritérií mezi českým a slovenským systémem důchodového zabezpečení. Každý národní systém sociálního zabezpečení si definuje svá kritéria posuzování zdravotního stavu a jejich reflexi v jednotlivých stupních invalidity, přičemž platí, že pro rozhodnutí o nároku na českou důchodovou dávku je právně relevantní pouze posudek českého nositele pojištění, a naopak. Žalovaná tedy při svém rozhodování o nároku stěžovatelky byla povinna vycházet pouze ze zdravotnické dokumentace stěžovatelky tvořené zejména lékařskými zprávami slovenských specialistů, a zejména ze závěru posudků PK MPSV ČR, nikoliv však z posudkových závěrů slovenského nositele pojištění (PKSZ Sociální pojišťovny Zvolen), která hodnotila zdravotní stav stěžovatelky výhradně dle slovenských posudkových kritérií, která se v době rozhodování žalované od českých posudkových kritérií významně lišila (slovenská právní úprava platná a účinná v době vydání slovenských posudků pracovala pouze s verbálními definicemi vymezení plné invalidity, nikoliv s číselně vyjádřenou mírou procentuálního poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, jako právní úprava česká). Proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že samotný rozdíl v posudkovém hodnocení nositelů pojištění dvou různých států nezakládá oprávněnost kasační námitky uplatněné stěžovatelkou, že skutková podstata zjištěná žalovanou neměla oporu ve spisech. Jelikož posudek OSSZ v Prachaticích ze dne 4. 8. 2003 odpovídal lékařským zprávám obsaženým v zdravotní dokumentaci a vycházel z nich, nepovažuje tuto námitku tedy Nejvyšší správní soud v posuzované věci za důvodnou. Na okraj tohoto hodnocení Nejvyšší správní soud považuje za vhodné podotknout, že zdravotní stav stěžovatelky byl již několikrát přezkoumán PK MPSV, která se výslovně dostatečně vyjádřila v předchozích řízeních vyjádřeným pochybnostem o charakteru zdravotního postižení stěžovatelky, přičemž její hodnocení ve všech případech v zásadě korespondovalo se závěry OSSZ v Prachaticích. I z toho Nejvyšší správní soud dovozuje, že zde není žádný důvod ke zrušení napadeného rozsudku pro nedostatečně zjištěný skutkový stav v řízení před správním orgánem, neboť správnost posudku OSSZ v Prachaticích byla uvedenými posudky PK MPSV několikrát potvrzena. Rozdílné hodnocení stupně invalidity stěžovatelky lze tedy přičítat zejména odlišnostem české a slovenské úpravy posuzování invalidity, a zčásti také odlišné prognóze vývoje onemocnění mezi českými a slovenskými lékaři, nikoliv však samotným skutkovým zjištěním posudkových orgánů.

Další kasační námitka uplatněná stěžovatelkou, tj. nezákonnost rozhodnutí krajského soudu spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, podřaditelná pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., není podle názoru Nejvyššího správního soudu rovněž oprávněná. Stěžovatelka spatřuje tuto nezákonnost v chybě, již se dopustil krajský soud při odůvodňování svého rozsudku, když citoval vyhl. č. 285/1995 Sb., místo vyhl. č. 284/1995 Sb., o provedení zákona o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Nezákonnost rozhodnutí krajského soudu by mohla být dle předchozí judikatury

Nejvyššího správního soudu dána tehdy, pokud by soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis, než měl správně použít, a pro toto pochybení je výrok soudu v rozporu s příslušným ustanovením toho kterého právního předpisu, nebo v tom, že soudem byl sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci, nebo je sice učiněn správný právní závěr, ale v odůvodnění rozhodnutí je nesprávně prezentován. V posuzované věci však k žádné aplikační chybě v rozhodování krajského soudu nedošlo, jednalo se o pouhou chybu v psaní v rekapitulační části rozsudku, která neměla vliv ani na výrok rozhodnutí, ani na srozumitelnost a přezkoumatelnost jeho odůvodnění. Z kontextu napadeného rozsudku je nade vší pochybnost zřejmé, že krajský soud měl na mysli pouze a jedině vyhlášku č. 284/1995 Sb., o provedení zákona o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, v jejíž příloze č. 2 se nalézá seznam zdravotních postižení způsobujících pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti, přičemž přepisu v čísle této vyhlášky se dopustila PK MPSV a krajský soud si při rekapitulování jejího posudku této chyby v psaní nevšiml.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly, žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, náklady řízení o kasační stížnosti v míře přesahující rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. srpna 2007

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu